

FISZKA IV – AKT POŚWIADCZENIA DZIEDZICZENIA

Notarialne poświadczenie dziedziczenia zostało wprowadzone w 2008 roku. Obecnie notariusz może sporządzić akt poświadczenia dziedziczenia, jeżeli w sprawie zachodzi jurysdykcja polska. Notariusze mogą sporządzać akty poświadczenia dziedziczenia po osobach zmarłych po 30 czerwca 1984 r. Wynika to z faktu, że notariusz może sporządzić poświadczenie dziedziczenia po osobie, której nadano numer PESEL. Notariusz może sporządzić akt poświadczenia dziedziczenia na podstawie ustawy lub testamentu, z wyłączeniem testamentów szczególnych. Procedura notarialnego stwierdzenia praw do spadku obejmuje otwarcie i ogłoszenie testamentu, sporządzenie protokołu dziedziczenia, sporządzenie aktu poświadczenia dziedziczenia i jego rejestrację w rejestrze aktów poświadczenia dziedziczenia prowadzonym przez Krajową Radę Notarialną. Procedury otwarcia i ogłoszenia testamentu omawia się w fiszce nr 3.

Notariusz ustala stan faktyczny, dokonuje jego kwalifikacji, a w konsekwencji określa komu i w jakich udziałach spadek przypada. Zadaniem notariusza w tym postępowaniu jest ustalenie, kto jest spadkobiercą i w jakim udziale dziedziczy. Notariuszowi przed spisaniem protokołu dziedziczenia należy przedstawić potrzebne dokumenty, przede wszystkim akty stanu cywilnego, na podstawie których ustala się relacje rodzinne między spadkodawcą a zainteresowanymi osobami.

Przy sporządzaniu protokołu dziedziczenia wymagana jest osobista obecność wszystkich spadkobierców ustawowych oraz testamentowych, a warunkiem sporządzenia aktu poświadczenia dziedziczenia jest zgodny wniosek wszystkich osób, które mogą wchodzić w rachubę jako spadkobiercy ustawowi bądź testamentowi. Możliwe jest także sporządzenie aktu poświadczenia dziedziczenia w tak zwanym trybie sukcesywnym, tzn. stosowne oświadczenia zainteresowane osoby składają przed różnymi notariuszami, a nawet przed konsulem polskim poza granicami kraju, w różnym czasie, w oparciu o projekt protokołu dziedziczenia sporządzony przez notariusza. Po złożeniu stosownych oświadczeń przez wszystkich zainteresowanych notariusz sporządza akt poświadczenia dziedziczenia, jeżeli nie ma wątpliwości co do stwierdzonych okoliczności. Przesłanką odmowy sporządzenia aktu poświadczenia dziedziczenia będzie np. wątpliwość notariusza co do osoby spadkobiercy, wysokości udziału w spadku czy występowania w sprawie spadkowej jurysdykcji polskiej.

Wypisy aktu notarialnego wydaje się stronom aktu, osobom, dla których zastrzeżono w akcie prawo otrzymania wypisu, a także ich następcom prawnym. Wypis zarejestrowanego aktu poświadczenia dziedziczenia może być wydany ponadto osobie, która wykaże istnienie interesu prawnego. W przypadkach prawem przewidzianych notariusz przesyła sądom i innym organom państwowym informacje pisemne o sporządzonych dokumentach i wypisy tych dokumentów, a na podstawie odrębnych przepisów ma obowiązek zawiadomienia sądu właściwego do prowadzenia księgi wieczystej o każdej zmianie właściciela nieruchomości.

Notariusze w Polsce nie dokonują zgłoszeń podatkowych dotyczących nabycia spadku w wyniku sporządzonego aktu poświadczenia dziedziczenia. Spadkobiercy składają zeznania podatkowe osobiście lub przez pełnomocnika.